

Vrijwel geen wind uit, eh, ongeveer het Westen.

Analyse van Henk: de kern van een niet bijster actief Laag ligt net iets ten NO van ons. Boven Engeland heerst triestig Brexit-weer, ook al Laag. Er komt dus vast nog wel meer regen ergens dit weekend. Nog wel meer, want vanmorgen zagen we al een koufrontje overkomen en het regende dus. Nu we gaan lessen is het gelukkig droog. Maar verdorie, weer geen wind hè.. mogelijk Bft 1-2 en uit wisselende min of meer westelijke richtingen. Ik hou het op NW, kracht 2, een flakkerende, onregelmatige werkwind. Dan kunnen we beter maar onze aandacht richten op theorie en het slopen van de oude elektrische installatie uit de molen. Dat moet ook gebeuren. En oooooverigens: een hele serie molenaars vieren gisteren en vandaag hun 13 jarig molenaarsjubileum: op 14 juni 2006 hebben Lex van der Gaag en Henk Helmantel hun diploma behaald, Op 15 juni sloten Gerrit Tammenga en auteur dezes zich daar bij aan. Dus ook een beetje feest!

Het KNMI vindt er dit van: zaterdag begint in vrijwel het hele land met regen. Van tijd tot tijd kan het stevig doorregenen met lokaal neerslagsommen van 20-40 mm. Vooral in het noordoosten is lokaal onweer mogelijk. Het regengebied trekt naar het noorden en verlaat aan het begin van de middag het land. Daarachter klaart het van het zuidwesten uit op, maar kan er nog wel een enkele bui tot ontwikkeling komen. De maximumtemperatuur loopt uiteen van 18°C in het noordwesten tot 22°C in het zuidoosten. Er staat aanvankelijk een zwakke tot matige noordelijke wind. In de loop van de dag wordt de wind westelijk en meest matig. (Bron: KNMI)

Vragen over het huiswerk

Lezen H6 6.6.2 t/m 6.6.5 (oud: 6.6.2 t/m 6.6.5)

1. Welke zeilvoering gaan we vandaag toepassen - belast en onbelast?
2. In relatie tot de vang, welke 2 taken dient de molenaar te vervullen?
3. Als ik het bovenwiel met één slag weg kon toveren, wat zou er dan met de vang gebeuren?
4. Wat is het verschil tussen vaste en losse maanijzers?
5. Wat doe je als de maanijzers het bovenwiel dreigen te raken?
6. Welk vangstuk – bij een blokvang – slijt het snelst?
7. Hoe zorgde men ervoor dat een wat stugge houten hoepelvang wat makkelijker kon worden gebogen?
8. Bij een stutvang heeft de stut dezelfde functie als de koebouten bij de Vlaamse vang. Welke functie is dat?
9. Waarom hebben ze bij een stutvang geen koebout aangebracht?
10. Hoe dik is een stalen bandvang ongeveer?
11. Hoe dik is een houten bandvang ongeveer?
12. Bij een molen zitten er geen leklatjes om de vangstok. Het regent en de vang ligt er op. Kan dit kwaad?
13. Bij een molen zitten er geen leklatjes om de vangstok. Het regent en de vang is gelicht. Kan dit kwaad?
14. Wat is een groot probleem bij een molen met een duim en een hangereel?
15. Waarom zijn rijklamp en rust nodig?
16. De vang slijt nog wat aan. Hoe kun je de vang stellen met de rijklamp en de rust?
17. Waar is de lendestut voor?
18. **(H)** Hoe heet de constructie met houten roeden ZONDER gaten in de askop? Noem wat voordelen van zo'n systeem.
19. **(H)** Bij een standerdmolen: waarom liggen de steenbalk en de korte burriebalken niet in het hart van de kast?
20. **(H)** Als een rol van een houten rollenkruiwerk gebroken is en de afstand tussen de gebroken rol en de rollensluis is 2 velden, hoeveel velden moet je dan krooien om de rol boven de rollensluis te krijgen?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H6 6.6.2 t/m 6.6.5 (oud: 6.6.2 t/m 6.6.5)

1. Welke zeilvoering gaan we vandaag toepassen - belast en onbelast?
Belast gaat het helaas niet lukken. Uit het werk met 4 volle gaan we misschien 40 eindjes.
2. In relatie tot de vang, welke 2 taken dient de molenaar te vervullen?
Hij moet de vang regelmatig (bij stilstand) controleren op staat en werking. Hij moet klein afstel- en onderhoudswerk aan de vang zelf kunnen verrichten, zoals het versteken van de vang en het verstellen van de vang (rijklamp en rust)
3. Als ik het bovenwiel met één slag weg kon toveren, wat zou er dan met de vang gebeuren?
De vang zou blijven hangen waar hij hangt. Hij zit niet aan het bovenwiel vast, al lijkt dat wel zo als de vang er op ligt.
4. Wat is het verschil tussen vaste en losse maanijzers?
Bij een vaste of stijve vang koppelt één paar maanijzers twee vangstukken aan elkaar. Deze kunnen daardoor ten opzichte van elkaar niet bewegen (scharnieren). Bij een losse of scharnierende vang bestaat elke koppeling uit twee paar maanijzers, die door middel van een bout met elkaar zijn verbonden. Deze bout bevindt zich tussen de twee vangstukken die nu wel ten opzichte van elkaar kunnen bewegen.
5. Wat doe je als de maanijzers het bovenwiel dreigen te raken?
Als de maanijzers het bovenwiel bijna raken moeten ze worden verzet. Natuurlijk is het ook mogelijk om nieuwe vangstukken te kopen, maar.. dat is duurder!
6. Welk vangstuk – bij een blokvang – slijt het snelst?
Het buikstuk slijt het snelst omdat dit het eerst en het zwaarst belast wordt als men de vang oplegt.
7. Hoe zorgde men ervoor dat een wat stugge houten hoepelvang wat makkelijker kon worden gebogen?
De kromgebogen plank die de hoepelvang vormt wordt dan deels ingezaagd.
8. Bij een stutvang heeft de stut dezelfde functie als de koebouten bij de Vlaamse vang. Welke functie is dat?
Zowel koebout als stut houden de vang tegen bij het vangen. Door de frictie van de vang tegen het draaiende bovenwiel zou de vang mee gaan draaien of schuiven, de koebout of de stut voorkomen dit.
9. Waarom hebben ze bij een stutvang geen koebout aangebracht?
Omdat er geen buikstuk is, dus kan die koebout nergens aan vast worden gezet.
10. Hoe dik is een stalen bandvang ongeveer?
De stalen bandvang is ongeveer 6 mm dik.

11. Hoe dik is een houten bandvang ongeveer?
De houten bandvang is ongeveer 4 cm dik.
12. Bij een molen zitten er geen leklatjes om de vangstok. Het regent en de vang ligt er op. Kan dit kwaad?
Er loopt dan vrijwel zeker constant water via de wipstok in de molen. Dat kan tot rot en schimmel leiden.
13. Bij een molen zitten er geen leklatjes om de vangstok. Het regent en de vang is gelicht. Kan dit kwaad?
Nee, in dit geval niet want het water loopt via de wipstok naar buiten. Maar .. de molens die wij als vrijwilligers draaien staan meestal op de vang ..
14. Wat is een groot probleem bij een molen met een duim en een hangereel?
Die kun je niet vangen of niet lichten! Bij een molen met een duim moet de vangstok heen en weer kunnen en een hangereel zorgt er juist voor dat dat niet kan.
15. Waarom zijn rijklamp en rust nodig?
Door het eigen gewicht van de vang zou deze boven op het bovenwiel blijven slepen terwijl er onderaan bij het buikstuk een flinke ruimte tussen bovenwiel en vang zou ontstaan. Bij een gelichte vang staat de rijklamp op de rust en houdt zo het teenstuk op zijn plek. Verder is de onderkant van de teen schuin waardoor ook de afstand tussen teenstuk c.q. de bandvang juist blijft.
16. De vang slijt nog wat aan. Hoe kun je de vang stellen met de rijklamp en de rust?
Als fijnafstelling kan men, indien nodig, één of meer dunne plankjes aanbrengen tussen rust en rijklamp.
17. Waar is de lendestut voor?
De lendestut staat op het rechtervoeghout of op de rechterdaklijst en is aan de bovenzijde vastgemaakt aan een gording. De lendestut heeft tot taak om het sabelstuk (of het begin van de bandvang) te geleiden en te voorkomen dat het te ver zijwaarts van het bovenwiel wordt weggedrukt als de vang wordt gelicht.
18. **(H)** Hoe heet de constructie met houten roeden ZONDER gaten in de askop? Noem wat voordelen van zo'n systeem.
Een haspelwiekenkruis. Geen gaten in de askop, dus geen verzwakking; kleinere bovenas (askop) nodig (goedkoper); je kunt 1 end vervangen bij breuk of verval.
19. **(H)** Bij een standerdmolen: waarom liggen de steenbalk en de korte burriebalken niet in het hart van de kast?
In verband met het gewicht van het gevluht liggen de steenbalk en de korte burriebalken wat naar de voorkant van de kast.
20. **(H)** Als een rol van een houten rollenkruierwerk gebroken is en de afstand tussen de gebroken rol en de rollensluis is 2 velden, hoeveel velden moet je dan krooien om de rol boven de rollensluis te krijgen?
Altijd twee keer de afstand tussen kapotte rol en de sluis, in dit geval dus 4 velden.

